

Коментари и сугестије за унапређење одредаба новог Закона о заштити података о личности у области кривичне правде и заштите националне безбедности

Београдски центар за безбедносну политику

Београд, август 2019.

Пројекат финансира
Европска унија.

Увод

Народна скупштина Републике Србије усвојила је у новембру 2018. године нови [Закон о заштити података о личности](#) (Закон) који почиње да се примењује од 21. августа 2019.¹ Израда овог закона трајала је, бар формално, од 2013. године када је у том циљу формирана радна група. Цео процес је био прекомерно дуг, недовољно транспарентан и заобишао је експертизу и искуство кључног органа надлежног у овој области – Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (у наставку: Повереник), као и домаћих организација цивилног друштва (ОЦД) које се баве овом тематиком. Сасвим је игнорисан [модел закона](#) које је Повереник годинама припремао и усавршавао. Уместо тога, писци Закона позивали су се на стране стручњаке, скривајући од јавности њихове сугестије и коментаре.²

Као резултат недостатног процеса,³ нови закон није испунио очекивања стручне заједнице. И [Повереник](#) и [мрежа ОЦД](#), међу којима су и чланице коалиције *прЕУговор*, упорно су критиковали нацрт објављен на измаку 2017. године. Европска комисија [указала](#) је на сличне пропусте Нацрта, а [студија](#) коју је наручила од словеначких експерата детаљно је анализирао проблематичне одредбе.

У наставку ћемо се осврнути само на одредбе Закона које се односе на обраду података о личности у „посебне сврхе“ – укратко, сврхе задовољења кривичне правде и заштите јавне и националне безбедности. Међу њима разликујемо две врсте одредаба:

- опште одредбе које се, између осталог, односе и на ову област, и
- специфичне одредбе које, у виду изузетака од општег правила, регулишу искључиво ову област.

Док су опште одредбе мање-више преписане из [Опште уредбе Европске уније о заштити личних података](#) (енг. *General Data Protection Regulation - GDPR*), специфичне одредбе преносе решења из другог дела законодавног пакета ЕУ о заштити личних података из 2016. године – тзв. [Полицијске директиве ЕУ](#). Сама чињеница да текст Закона обједињује одредбе оба ова европска акта различите правне природе доводи до првих проблема, јер је то учињено на неодговарајући начин.

Општи коментар ауторке овог текста сагласан је са већ исказаним мишљењима домаћих и европских стручњака, а то је да Закон непрегледно одваја опште од специфичних одредаба, чиме ствара конфузију и грађанима чија права уређује, али и правницима који треба да их тумаче и примењују. Утисак је да је већи напор

¹ Нови Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности [затражио је](#) почетком августа да се почетак примене Закона одгоди до 1. септембра 2020. услед недовољне припремљености законских обвезника и недостатних капацитета канцеларије Повереника за нове задатке и обавезе.

² Док су коментари Евроцаста (енг. *Eurojust*) остали необјављени, мишљење Европске комисије о другој верзији Нацрта објавила је ОЦД Партнери за демократске промене Србија након што га је прибавила од Министарства за европске интеграције средином 2018. путем захтева за приступ информацијама од јавног значаја. Претходно је Министарство правде као носилац израде Нацрта у два наврата одбило да тражени документ достави. Више на: <http://www.partners-serbia.org/komentari-evropske-komisije-o-nacrtu-zakona-o-zastiti-podataka-o-licnosti-konacno-dostupni-javnosti/>. Такође, студију *TAIEX* експерата накнадно је превео и недавно објавио једино Повереник.

³ Више о процесу видети у одељку о заштити података о личности у полугодишњим *прЕУговор* *Аларм* извештајима. Доступно на: <http://preugovor.org/Publikacije/131/Alarm-izvestaji.shtml>.

учињен у превођењу европских одредаба на српски језик неголи у српски правни систем. Тако су корективна овлашћења Повереника као надлежног надзорног тела недоречена када је реч о поступању према органима који личне податке обрађују у посебне сврхе. На том трагу, писац Закона није удахнуо примерени национални садржај тамо где управо с том намером Полицијска директива оставља простора за дискрецију националног законодавца.

Остатак текста подељен је у три целине у којима су сведени основни недостаци текста Закона са појашњењем како би могли да се унапреде. Сугестије су потом сажете и побројане, те је приложена табела алтернативних општих и посебних правила из Закона. С обзиром да постоји предлог да се одгоди примена Закона за годину дана, те да већ изражене озбиљне замерке на (не)уставност појединих одредаба завређују измену Закона, овим текстом коалиција *прЕУговор* жели да допринесе што квалитетнијој благовременој законској ревизији.

Конфузна мешавина правила и изузетака

Циљ новог Закона је унапређење стандарда заштите података о личности у складу са правом Европске уније. Усклађивање је било неопходно и ради олакшавања размене података са компанијама на европском тржишту и органима власти у државама чланицама, али и у циљу будућег приступања Србије Унији. Закон је интегрисао два дела новог законодавног пакета ЕУ о заштити података о личности – Општу уредбу и Полицијску директиву. Ова два акта су одвојена како због различите природе обраде података на коју се односе, тако и услед различитих надлежности Европске уније када је реч, с једне стране, о уређењу заједничког тржишта, и, с друге стране, области полицијске и правосудне сарадње између држава чланица ЕУ.⁴

Оба разлога говоре у корист раздвајања домаћег Закона у два засебна прописа – општег који би пренео решења из Опште уредбе, и посебног који би пренео стандарде Полицијске директиве у правни поредак Србије.

- Прво, обрада података коју врше безбедносни органи у сврху „спречавања, истраге и откривања кривичних дела, гоњења учинилаца кривичних дела или извршења кривичних санкција, укључујући спречавање и заштиту од претњи јавној и националној безбедности“ (Закон потом користи синтагму „посебне сврхе“) је другачија – оправдано мање транспарентна, са јединственим уместо вишеструким правним основима, посебним режимом преноса података и посебним механизмима заштите података и права лица на која се подаци односе.
- Друго, уредбе и директиве су различити правни акти ЕУ – док се уредбе директно примењују на територији држава чланица без икакве интервенције националног законодавца, директиве је неопходно пренети законом у националне правне системе. То значи да ће се у тренутку када Србија постане чланица ЕУ Општа уредба непосредно примењивати и докинути важење већине одредаба Закона, а одредбе које садрже решења пресликана из Директиве остаће на снази.

⁴ Више у: Јелена Пејић. *Шта је „Полицијска директива Европске уније“? Како органи спровођења закона (треба да) штите личне податке*. Београдски центар за безбедносну политику, Београд, 2019. (ускоро)

Раздвајање материје у два закона користиле су и многе државе чланице ЕУ које су имале обавезу да националним законима пренесу и допуне и поједине одредбе Опште уредбе и Полицијску директиву, а и стручњаци истичу ову опцију као практичнију.⁵

Не само што је све интегрисао у исти закон, српски законодавац је додатно закомпликовао ствари тиме што је измешао општа правила (решења из Опште уредбе) и изузетке (решења из Полицијске директиве). Од 102 члана Закона, на обраду података од стране надлежних органа у посебне сврхе изричито се не примењује 21 члан у целости и 11 чланова делимично, док је десетак чланова ирелевантно јер из њиховог садржаја произилази да се односе на друге сврхе. Након што је примена одређених чланова или ставова искључена, за надлежне органе који обрађују податке у сврхе кривичне правде и заштите националне безбедности накалемљене су засебне одредбе – 20 чланова у целости и 11 ставова у оквиру обимнијих чланова (в. прилог). Логика коју је следио законодавац је да напомену о изузетку за обраду података у посебне сврхе пише на крају појединих чланова, а да онда засебно наводи решење које се примењује у том случају. Тако су изузеци расути свуда по Закону, те је нужно пречистити текст за лакше читање и примену норми.

Уместо да буду испреплетане, одредбе о изузецима који се односе само на посебне сврхе требало би, у најмању руку, одвојити у засебно поглавље Закона.⁶ Тако би Закон био читљивији, а и његова даља примена након ступања Србије у чланство ЕУ била би олакшана.

Пример конфузије проистекле из преплитања одредаба је однос члана 22 и 29 Закона. Члан 22 у ставу 1 обавезује надлежни орган који обрађује податке у посебне сврхе да предузме све разумне мере да би лицу на које се подаци односе пружио све неопходне информације, укључујући у то информације о начину остваривања права зајемчених у побројаним члановима Закона – 27, 28, 32, 34, 35, 39 и 53. У наредним ставовима уређује се поступак којим се ова обавеза спроводи. Са наведене листе права, међутим, изостало је право на исправку и допуну, зајемчено чланом 29, иако важење тог члана за обраду у посебне сврхе није искључено. То значи да начин остваривања права на исправку и допуну када је реч о обради за сврхе кривичне правде и заштите националне безбедности није у потпуности уређен.

Додатни проблем представља општа дефиниција надлежног органа на који се изузеци односе. Према члану 4, став 1, тачка 26, то су:

- „а) органи власти који су надлежни за спречавање, истрагу и откривање кривичних дела, као и гоњење учинилаца кривичних дела или извршење кривичних санкција, укључујући и заштиту и спречавање претњи јавној и националној безбедности;
- б) правно лице које је за вршење послова из подтачке а) ове тачке овлашћено законом.“

⁵ Добри примери су [шведски](#), [фински](#) и [холандски](#) закони. В. интервју са Јурјем Сајфертом у јулу 2019: <<http://www.bezbednost.org/Sve-publikacije/7075/Staze-i-stranputice-evropske-revolucije-zastite.shtml>>. И суседна [Хрватска](#) се одлучила на овакво решење. За преглед преношења Полицијске директиве у државама чланицама ЕУ в. European Commission. „Data Protection Law Enforcement Directive (EU) 2016/680 transposition. Updated State of play in the Member States“, 12. 4. 2019, <<https://bit.ly/2NpLDDS>> (последњи пут приступљено 30.7.2019).

⁶ За овакво решење одлучили су се, на пример, законодавци у [Ирској](#) (део V), [Уједињеном Краљевству](#) (део I V), те у [Словачкој](#), [Аустрији](#) и [Француској](#) (део III).

Под органом власти подразумева се „државни орган, орган територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе, јавно предузеће, установа и друга јавна служба, организација и друго правно или физичко лице које врши јавна овлашћења“ (чл. 4, ст. 1, тч. 25).

Који све субјекти и у којим ситуацијама примењују изузетке уместо правила је питање на које и Полицијска директива даје недоречен одговор.⁷ Но, очекује се од држава да ову дефиницију надлежних органа прецизирају, у складу са овлашћењима додељеним домаћим прописима. Српски законодавац то није учинио.

Законски обвезници у сивој зони која захтева додатна појашњења су нпр. финансијско-обавештајне службе каква је код нас [Управа за спречавање прања новца](#), која се налази у оквиру Министарства финансија, и финансијске институције које су дужне да с њом сарађују у складу са [Законом о спречавању прања новца и финансирања тероризма](#). Тако банке, мењачнице, осигуравајућа друштва, ревизори шаљу извештаје о сумњивим трансакцијама Управи, која их даље анализира и, ако у конкретном случају закључи да постоји основана сумња да је почињено кривично дело, прослеђује податке надлежном тужилаштву и полицији. Поставља се питање који све актери у овом ланцу примењују изузетке који се односе на обраду података у посебне сврхе. И да ли је нешто другачије ако Управа самоиницијативно тражи податке на основу сумње или по иницијативи тужилаштва, суда, полиције, Безбедносно-информативне агенције (који дефинитивно спадају у надлежне органе власти који податке обрађују у посебне сврхе) или другог тела које нема таква овлашћења (Агенција за приватизацију, Комисија за заштиту хартија од вредности).

Други релевантни пример су телекомуникациони оператери и интернет провајдери које [Закон о електронским комуникацијама](#) обавезује да годину дана чувају податке о телефонском и интернет саобраћају свих својих корисника и учине их доступним надлежним органима ради кривичног поступка или заштите националне безбедности.⁸

Тумачење уводне одредбе 11 Полицијске директиве ЕУ наводи на закључак да правна лица која имају законску обавезу да достављају личне податке својих корисника надлежним телима која обрађују личне податке у посебне сврхе не примењују изузетке намењене Законом ради задовољења кривичне правде или заштите националне безбедности, већ режим изузетака важи за надлежне органе од тренутка када им се лични подаци доставе.⁹

С друге стране, Закон не ставља јасно до знања да органи надлежни да врше обраду личних података у посебне сврхе не примењују изузетке у свакој ситуацији. Онда када податке обрађују у неке друге сврхе као што је обављање безбедносне провере кандидата за посао, издавање личних исправа, исплата зарада запосленима ови органи морају да примењују општа правила. Зато би Законом, на пример у члану 3, требало изричито нагласити да се на обраду података о личности коју надлежни органи не врше у посебне сврхе примењују општа правила садржана у Закону.¹⁰

⁷ В. Јелена Пејић. *Шта је „Полицијска директива Европске уније“?* Оп.цит, стр. 5-8.

⁸ И овај закон је пропустио да дефинише ко су ти надлежни органи, већ користи општу формулацију. Више о специјалној мери приступања задржаним електронским подацима о комуникацији у: Јелена Пејић, [„Ко нас прислушкује? \(Како функционише законито пресретање електронских комуникација и приступ задржаним електронским подацима у Србији\)“](#), Београдски центар за безбедносну политику, Београд, 2014.

⁹ Јелена Пејић. *Шта је „Полицијска директива Европске уније“?* Оп. цит, стр. 7.

¹⁰ Тим пре што у неким члановима Закона стоји ова напомена за поједине ставове, нпр. члан 40.

Неуставне могућности за ограничење права лица

Закон у неколико чланова уређује ограничење права лица на која се подаци односе, а занемарује један од кључних услова који предвиђа како Устав Србије, тако и Европска конвенција о људским правима и основним слободама из 1950. и право Европске уније – да такво ограничење мора да буде прописано законом.

[Устав Републике Србије](#) из 2006. године у члану 20, ставу 1 прописује: „Људска и мањинска права зајемчена Уставом могу законом бити ограничена ако ограничење допушта Устав, у сврхе ради којих га Устав допушта, у обиму неопходном да се уставна сврха ограничења задовољи у демократском друштву и без задирања у суштину зајемченог права.“ У члану 42 Устав јемчи заштиту података о личности и у ставу 2 наводи: „Прикупљање, држање, обрада и коришћење података о личности уређују се законом.“

У члановима 28 (*Ограничење права на приступ*), 34 (*Обавеза обавештавања у вези са исправком или брисањем података, као и ограничењем обраде коју врше надлежни органи у посебне сврхе*) и 40 (*Ограничења*) изостављен је овај захтев, остављајући могућност да се о ограничењима зајемчених права одлучује у подзаконском акту или даје на дискрецију руковооцима подацима. С обзиром да је већи део текста Закона преписан и преведен из европских законодавних аката који изричито наглашавају да се о ограничењу права доносе законске мере,¹¹ тим више забрињава закључак да није реч о превиду већ о намери. Министарство правде није реаговало ни на благовремене [апеле](#) организација цивилног друштва које су изнеле аргументе против оваквог законског решења. Подсетили смо да је Уставни суд, на иницијативу Повереника, још 2012. године донео [одлуку](#) да су поједине одредбе старог Закона о заштити података личности неуставне јер дају могућност да се права грађана ограниче на основу другог прописа. Организација Партнери за демократске промене Србија је недавно Уставном суду Србије поднела иницијативу за оцену уставности члана 40.¹²

Како би се затворио простор за арбитарно ограничавање права грађана, неопходно је извршити следећу допуну: (подебљано великим словима, прим. аут.)

- у ставу 1 члана 40:

„Права и обавезе из чл. 21, 23, 24, 26, чл. 29. до 31, члана 33, чл. 36. до 39. и члана 53, као и члана 5. овог закона ако се те одредбе односе на остваривање права и обавеза из чл. 21, 23, 24, 26, чл. 29. до 31, члана 33. и чл. 36. до 39. овог закона, могу се ограничити **ЗАКОНОМ** ако та ограничења не задиру у суштину основних права и слобода и ако то представља неопходну и сразмерну меру у демократском друштву за заштиту:

- 1) националне безбедности;
- 2) одбране;
- 3) јавне безбедности;

¹¹ В. Члан 23 Опште уредбе ЕУ о заштити података о личности и члан 15 тзв. Полицијске директиве ЕУ.

¹² Више на: <<http://www.partners-serbia.org/partneri-srbija-podneli-inicijativu-za-ocenu-ustavnosti-i-zakornitosti-clana-40-zzpl/>>.

- 4) спречавања, истраге и откривања кривичних дела, гоњења учинилаца кривичних дела, или извршење кривичних санкција, укључујући спречавање и заштиту од претњи по јавну безбедност;
- 5) других важних општих јавних интереса, а посебно важних државних или финансијских интереса Републике Србије, укључујући монетарну политику, буџет, порески систем, јавно здравље и социјалну заштиту;
- 6) независности правосуђа и судских поступака;
- 7) спречавања, истраживања, откривања и гоњења за повреду професионалне етике;
- 8) функције праћења, надзора или вршења регулаторне функције која је стално или повремено повезана са вршењем службених овлашћења у случајевима из тач. 1) до 5) и тачке 7) овог става;
- 9) лица на које се подаци односе или права и слобода других лица;
- 10) остваривања потраживања у грађанским стварима.“

На исти начин би требало допунити и члан 28, став 1 и члан 34, став 2.

Превод без националног печата

Закон преноси одредбе Полицијске директиве ЕУ без неопходне спецификације, допуне и прилагођавања домаћем правном систему. Због природе директиве као законодавног акта ЕУ и осетљиве области која се њоме уређује, као што је објашњено изнад, поједине одредбе су више декларативне, оквирне и дају само смернице за националног законодавца. Да би биле јасне и примењиве, и да би се избегла прекомерна дискреција приликом тумачења, овакве норме морају да се прецизирају. У наставку ћемо истаћи пропусте у појединим члановима.

Недостатак рокова

Члан 8, ставови 2-4 предвиђају обавезу одређивања рока чувања података, односно рока за периодично преиспитивање потребе за њиховим чувањем када је реч о обради у посебне сврхе. Од законодавца се очекивало да пропише бар максимални временски оквир и/или прецизне критеријуме за утврђивање ових рокова уместо да их у потпуности препусти надлежним органима као руковооцима. Њихове интерне одлуке о овим питањима често су недоступне јавности, а на транспарентности у овом случају Закон би морао да инсистира.

Члан 10 налаже да надлежни орган прави разлику између података заснованих на чињеницама и оних који су засновани на личној процени, али не спецификује на који начин то треба урадити. Разликовање ове две категорије важно је и због тога што су подаци из прве поузданији и дуготрајнији, а потоње треба чешће преиспитивати. Закон би требало да одреди бар максималне интервале у којима се такво преиспитивање мора вршити, као и друге критеријуме који изискују преиспитивање, попут промене релевантних околности.

Члан 48 уређује бележење радњи обраде личних података коју врше надлежни органи у посебне сврхе. И овде недостају рокови чувања евиденција, спецификација њиховог садржаја (укључујући у то, на пример, да се посебно бележи свака употреба профилисања) и прецизирање мера заштите њиховог интегритета.

Било би добро и да се предвиде механизми који олакшавају поштовање рокова, као што су програмирани подсетници или аутоматско брисање података по истеку утврђеног рока.¹³ О овоме ваља размишљати од почетка израде базе података, у складу са начелом уграђене приватности.

Недоречени механизми за остваривање права лица

За обраду података у посебне сврхе специфична је могућност индиректног приступа подацима за лица на која се подаци односе (чл. 35). Ово је неопходно јер би често директан приступ подацима или само давање образложења о одбијању захтева за приступ обесмислило сврху обраде података – уколико се, на пример, осумњичено лице распитује да ли се за њим трага, да ли се против њега води истрага и који подаци су у истрази прикупљени.¹⁴ У таквим случајевима предвиђена је посредничка улога Повереника, који на захтев лица остварује увид у податке и проверава да ли је закон испоштован. Проблем је што у члану 35, став 1 стоји да Повереник тако поступа „у складу са његовим овлашћењима прописаним овим законом“, а на списку његових овлашћења (чл. 79) остваривање индиректног приступа подацима није изричито поменуто, те се намеће закључак да Закон недовољно јасно и прецизно уређује овај начин остваривања права лица.¹⁵

Примена овлашћења Повереника доводи се у питање и након што се одредбе овог Закона упореде са одредбама [Закона о прекршајном поступку](#) и [Закона о инспекцијском надзору](#). Узмимо за пример члан 79, став 2, тачку 9 Закона која овлашћује Повереника:

„9) да изрекне новчану казну на основу прекршајног налога ако је приликом инспекцијског надзора утврђено да је дошло до прекршаја за који је овим законом прописана новчана казна у фиксном износу, уместо других мера прописаних овим ставом или уз њих, а у зависности од околности конкретног случаја;“

Према Закону о прекршајном поступку, прекршајни налог се издаје само за новчане казне у фиксном износу, док овај Закон предвиђа само најнижи и највиши новчани износ у оквиру којег казна може варирати, тако да се поставља питање како је ова одредба уопште применљива. Слично, инспекцијска овлашћења дата Поверенику супротна су независном карактеру ове институције, с обзиром да подразумевају одговорност инспектора према Координационој комисији Владе за инспекцијски надзор, и подложна су контроли Управне инспекције. Такође, за разлику од Повереника који надзор спроводи посредством овлашћених запослених лица и сам доноси одлуке, дотле решења инспектора подлежу жалбеном поступку пред министром. Зато је упућивање на инспекцијски надзор ради примене овлашћења Повереника из овог Закона неприхватљиво за ову независну институцију.¹⁶

Без обзира да ли је реч о обради података у посебне или друге легитимне сврхе, члан 85 предвиђа да лице може да овласти „представника удружења које се бави

¹³ Article 29 Data Protection Working Party. *Opinion on some key issues of the Law Enforcement Directive (EU 2016/680)*, 29.11.2017, p. 5, <https://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=610178>.

¹⁴ Јелена Пејић. *Шта је „Полицијска директива Европске уније“?* Оп. цит, стр. 11-2.

¹⁵ Матеј Сиронич, Анже Новак. *Оцена Нацрта Закона о заштити података о личности Републике Србије (ТАИЕХ задатак 30066)*. Љубљана, мај 2019, <<https://www.poverenik.rs/sr/publikacije/студије/3135-assessment-of-the-draft-law-on-personal-data-protection-of-serbia-desk-study.html>>.

¹⁶ Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности. *Мишљење на Нацрт закона о заштити података о личности*, 3.1.2018, <<https://bit.ly/39yXKrJ>>, стр. 24.

заштитом права и слобода лица“ да га заступа у поступцима пред Повереником и судовима. Ово је, по европским стандардима, сувише општа дефиниција могућег заступника. Чак и Полицијска директива ЕУ поставља одређене критеријуме за ова удружења – „непрофитно тело, организација или удружење, које је правилно основано у складу са правом државе чланице, у чијем се статуту наводе циљеви од јавног интереса те које је активно у области заштите права и слобода лица у вези са заштитом његових личних података“ (чл. 55). Законодавац би морао да прецизира одређење могућег заступника, односно да упути на дефиницију удружења из [Закона о удружењима](#) (члан 2). Посебно би требало размотрити однос ове законске одредбе са новим [Законом о бесплатној правној помоћи](#).

Непотпуне казнене одредбе

Поједине обавезе надлежних органа остале су без одговарајућих казnenих одредаба (члан 95), тако да за њихово кршење није могуће утврдити одговорност и санкционисати прекршиоца. Реч је о следећим обавезама:

- поштовање рокова за чување података (члан 8) – ову обавезу надзире Повереник (чл. 8, ст. 4), али није наведено како треба да санкционише прекршиоца;
- пружање законом прописаних информација о обради података лицу на које се подаци односе (члан 22) – између осталог, ова обавеза подразумева да дате информације буду концизне и разумљиве, да се пружају у облику у којем се и лице поднело захтев (укљ. електронским путем) и без накнаде, да се лице без одлагања информише о току поступка по његовом захтеву, да руковалац образложи одлуку у случају да наплати трошкове или одбије захтев;
- бележење радњи обраде (члан 48) – казнена одредба постоји за небележење радњи обраде (чл. 95, ст. 2, тч. 5), али не и за непотпуно или неодговарајуће бележење, као ни за (зло)употребу ових евиденција у сврхе које нису предвиђене Законом.

На основу изложеног, члан 95 треба допунити како би се предвиделе казнене одредбе у вези са чланом 8 и 22, и како би се употпунила казнена одредба у вези са чланом 48.

Преглед сугестија

- Материју која обухвата обраду података о личности у посебне сврхе и преноси одредбе Полицијске директиве ЕУ одвојити у посебан закон или у засебно поглавље у јединственом Закону о заштити података о личности.
- Прецизирати одређење надлежних органа који обрађују податке о личности у посебне сврхе, нарочито када је реч о правним лицима која нису органи власти. Пожељно је израдити списак ових органа и/или аутентично тумачење члана 4, став 1, тачка 26.
- Изричито напоменути у члану 3 да се на обраду података о личности коју надлежни органи не врше у посебне сврхе примењују општа правила из Закона.
- Ускладити са Уставом и допунити члан 40, као и чланове 28 и 34, тако да ограничење зајемчених права буде засновано искључиво на закону.
- Прецизирати рокове за чување података и преиспитивање потребе за њиховим чувањем у члановима 8, 10 и 48.
- На списак овлашћења Повереника у члану 79 додати остваривање индиректног приступа подацима на захтев лица на која се подаци односе.
- Уклонити упућивање на Закон о инспекцијском надзору за примену овлашћења Повереника како би се заштитила независност ове институције.
- Прецизирати одређење удружења које може да заступа лице на које се подаци односе у остварењу његових права пред надлежним институцијама уз упућивање на Закон о удружењима.
- Допунити казнене одредбе тако да обухвате и повреду одредаба из чланова 8, 22 и 48.

Ауторка:

Јелена Пејић, истраживачица Београдског центра за безбедносну политику

ПРИЛОГ: Алтернативне опште и посебне одредбе у Закону о заштити података о личности

опште правило чија се примена изузима у случају обраде података у „посебне сврхе“	специфично правило само за обраду података у „посебне сврхе“	материја
Члан 6	Члан 7	Обрада у друге сврхе
	Члан 9	Разликовање појединих врста лица на које се подаци односе
	Члан 10	Разликовање појединих врста података о личности
	Члан 11	Оцена квалитета података о личности и посебни услови обраде
Члан 12	Члан 13	Законитост обраде
Члан 17	Члан 18	Обрада посебних врста података о личности
Члан 20, став 2-3		Обрада која не захтева идентификацију (информисање лица)
Члан 21	Члан 22	Информисање и начини остваривања права лица на које се односе подаци
Члан 23-24	Члан 25	Информације које се стављају на располагање или пружају лицу на које се подаци односе
Члан 26	Члан 27	Право лица на које се односе подаци на приступ подацима
	Члан 28	Ограничење права на приступ
чланови 30-31	Члан 32	Право на брисање или ограничење обраде
Члан 33	Члан 34	Обавеза обавештавања у вези са исправком или брисањем података, као и ограничењем обраде
	Члан 35	Остваривање права лица на које се односе подаци када обраду врше надлежни органи у посебне сврхе и провера Повереника
Члан 36		Право на преносивост података - сертификати
Члан 38	Члан 39	Аутоматизовано доношење појединачних одлука и профилисање

Члан 41, став 4; Члан 42, став 4		<i>Обавезе руковоаца (на основу издатог сертификата)</i>
Члан 43, став 4-5		<i>Заједнички руковоаци (лице за контакт са лицем на које се подаци односе)</i>
Члан 45, став 4, 5, 7, 9-11	Члан 45, став 5	<i>Обрађивач (дужности, правни основ)</i>
Члан 47, став 1, 4	Члан 47, став 3, 6	<i>Евиденција радњи обраде</i>
	Члан 48	<i>Бележење радњи обраде</i>
Члан 50	Члан 51	<i>Безбедност обраде</i>
	Члан 52, пара. 8	<i>Обавештавање Повереника о повреди података о личности</i>
	Члан 53, пара. 5	<i>Обавештавање лица о повреди података о личности</i>
Члан 54, пара. 6, 9	Члан 54, став 8	<i>Процена утицаја на заштиту података о личности (неопходни елементи)</i>
Члан 55, став 1, 7	Члан 55, став 3, 9	<i>Претходно мишљење Повереника</i>
Члан 56, став 1, 2	Члан 56, став 4	<i>Одређивање лица за заштиту података о личности</i>
Члан 57, став 1-5, 8	Члан 57, став 1-5, 8*	<i>Положај лица за заштиту података о личности (обавезе руковоаца и обрађивача)</i>
Члан 58, став 1, тачка 1-2	Члан 58, став 1, тачка 1-2*	<i>Обавезе лица за заштиту података о личности</i>
Члан 59-62		<i>Кодекс поступања и издавање сертификата</i>
	Члан 63, став 2	<i>Општа начела преноса података о личности у друге државе и међународне организације</i>
Члан 65	Члан 66	<i>Пренос података уз примену одговарајућих мера заштите</i>
чланови 67-68		<i>Пренос на основу обавезујућих пословних правила или на основу органа друге државе</i>
Члан 69	Члан 70	<i>Пренос података у посебним ситуацијама</i>
	Члан 71	<i>Пренос података примаоцу у другој држави</i>
	Члан 80	<i>Пријављивање повреде закона</i>

* Једина разлика је у томе што су из примене побројаних ставова изузети обрађивачи, док су за руковоаце обавезе исте.